

Kommunstyrelsen

Åsa Bergström
Bygg- Och Miljöchef/stabschef
asa.bergstrom@ekero.se

Remiss - SOU 2021:26 Använd det som fungerar

Dnr KS21/145

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar remissyttrande daterad 2021-06-10, beträffande Miljödepartementets remiss SOU 2021:26 Använd det som fungerar – Utredning om att öka insamlingen och återvinningen av elavfall (M2021/00774).

Sammanfattning av ärendet

Ekerö kommun mottog den 4 maj 2021 remiss gällande SOU 2021:26 Använd det som fungerar, M2021/00774, från Regeringen, Miljödepartementet. För kommunen innebär remissen en inbjudan om att lämna synpunkter. Remiss svaret ska lämnas senast den 27 augusti 2021. Regeringen beslutade den 4 juni 2020 om en särskild utredning med uppdrag att föreslå hur producentansvaret för elutrustning kan kompletteras med krav på pant för småelektronik (dir. 2020:61). Utredningen föreslår att regeringen genomför den alternativa lösningen som innebär en utveckling av det nuvarande producentansvaret för elutrustning före ett nytt pantssystem. Stadsbyggnadsförvaltningen är positivt inställd till utredningens förslag om utökat producentansvar och delar de slutsatser som utredningen kommit fram till.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande - Stadsbyggnadsförvaltningen 2021-06-1010
Remissvar - SOU 2021:26 Använd det som fungerar, 2021-06-10

Ärendet

Ekerö kommun mottog den 4 maj 2021 remiss gällande SOU 2021:26 Använd det som fungerar, M2021/00774, från Regeringen, Miljödepartementet. För kommunen innebär remissen en inbjudan om att lämna synpunkter. Remiss svaret ska lämnas senast den 27 augusti 2021.

Regeringen beslutade den 4 juni 2020 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föreslå hur producentansvaret för elutrustning kan kompletteras med krav på pant för småelektronik (dir. 2020:61). Utredningens uppdrag har varit att utreda och föreslå hur producentansvaret för elutrustning kan kompletteras med krav på pant för småelektronik. Om utredaren finner att andra alternativa lösningar än pant skulle vara mer

kostnadseffektiva, mer samhällsekonomiskt effektiva, mer förenliga med en cirkulär ekonomi eller av andra skäl mer motiverad så ska även sådana lösningar presenteras.

I utredningen ingick även att kartlägga befintliga flöden av småelektronik i samhället samt hur konsumenter och företag hanterar uttjänt småelektronik. Till detta skulle utredaren även föreslå hur de svenska bestämmelserna om producentansvar för elutrustning ska anpassas så att de uppfyller minimikraven för ett utökat producentansvar i avfallsdirektivet.

Syftet med utredningen anges i direktivet som att öka insamlingen och återvinningen av elavfall och på så sätt bidra till giftfria, resurseffektiva kretslopp och en cirkulär ekonomi. I direktivet anges också som problembild att insamlingen av småelektronik som är avfall har en nedåtgående trend och att det i dagsläget är svårt att nå insamlingsmålet på 65 procent.

Utredningen föreslår att regeringen genomför den alternativa lösningen som innebär en utveckling av det nuvarande producentansvaret för elutrustning. Det är utredningens bedömning att det förslaget är mer samhällsekonomiskt effektivt och mer förenligt med en cirkulär ekonomi än ett pantsystem.

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till yttrande

Stadsbyggnadsförvaltningen är positivt inställd till utredningens förslag om utökat producentansvar och delar de slutsatser som utredningen kommit fram till.

Förvaltningen anser att utökat producentansvar bör införas och utvärderas innan ett eventuellt pantsystem införs, det kan bidra till ett mer resurseffektivt kretslopp och vara ett steg mot en cirkulär ekonomi med minskad miljöpåverkan från småelektronik. En mer hållbar användning, återanvändning och återvinning av småelektronik kommer troligen inte lösas med en pant. Att enbart införa ett pantsystem angriper problemet i fel ände och riskerar att driva på konsumtionen och öka avfallsmängderna med ökad miljöpåverkan som följd, det vill säga tvärt emot avsikten med införandet. Ekonomiska incitament för att återvinna kan minska mängden felsorterat avfall men det kan samtidigt driva på konsumtionstakten och kommer inte åt problemet med kortlivade produkter av dålig kvalitet som är svåra att återvinna. Förvaltningen anser att ett mer övergripande grepp behöver tas genom att öka kraven på producenterna, det ska vara enkelt för innehavaren av småelektronik att göra det som är miljömässigt mest önskvärt.

Utifrån Stadsbyggnadsförvaltningens erfarenheter av nuvarande insamlingssystem, baserat på resultaten från de plockanalyser som har gjorts 2012, 2016 och 2018, ser vi inte skäl till större förändringar. Mängden elavfall i restavfallet har minskat från 2012, 2016 låg Ekerö dessutom under det nationella medianvärdet. 2018 låg vi på samma som det nationella medianvärdet vilket omfattar ca 0,015 kg elavfall per hushåll och vecka, under ett år blir det knappt 800 g och det är huvudsakligen odefinierade saker som sladdar, kontakter, laddare och dylikt som slängs fel. Insamlingen av småelektronik på Skå ÅVC ligger samtidigt stabilt runt 170-200 ton per år. Vi har heller inte uppmärksammat att några större mängder elavfall dumpas i naturen.

Förvaltningen konstaterar att såväl det huvudsakliga förslaget med utökat producentansvar, som det alternativa förslaget med ett pantsystem, bedöms få en påverkan på tillsynen av den lokala avfallshanteringen. I utredningen saknas dock resonemang kring om tillsynen kan förväntas bli mer omfattande och komplex än vad som är fallet nu. Utredningen konstaterar endast att kommunens tillsyn kan finansieras genom en avgift i enlighet med 27 kap. 1§ miljöbalken. Förvaltningen befarar dock att det kan vara svårt att få fullständig kostnadstäckning för alla aspekter av tillsynsarbetet via avgifter, till exempel kan tid som läggs på ärenden som överklagas och där kommunen måste yttra sig eller bidra med underlag inte finansieras av avgifter.

Vid granskning av remissen har representanter från Planenheten, Teknik- och exploateringsenheten/Avfall samt Miljöenhet deltagit.

Beslutet expedieras till

Miljödepartementet, Regeringskansliet

Tommie Eriksson
Miljö-och Stadsbyggnadschef

Åsa Bergström
Bygg- och miljöchef/stabschef